250196

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

20 январь, шанба, 1996 йил
Сотувда эркин нархда. № 15 (1268)

МДҲ ДАВЛАТЛАРИ РАҲБАРЛАРИ КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

МОСКВА, 19 январь (ЎзА махсус мухбири Амирқул Карим хабар қилади).

Бугун Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов бу ерда Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига аъзо давлатлар раҳбарлари кенгашининг навбатдаги мажлисида қатнашди.

Дастлаб катта Кремл саройининг Екатерина залида бошланган МДҲ мамлакатлари раҳбарлари кенгашининг мажлиси ўз ишини кенгайтирилган таркибда Георгий залида давом эттирди.

Кенгаш мажлисида божхона иттифоқини шакллантириш истиқболи, Ҳамдўстлик мамлакатлари маданият арбобларининг конгрессини ўтказиш, Ҳамдўстлик мамлакатлари ҳудудида ихтилофларнинг олдини олиш ва бартараф этиш концепциялари лойиҳалари ҳамда бошқа кўплаб масалалар муҳокама қилинди. Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли ҳужжатлар қабул қилинди.

ПРЕЗИДЕНТ ТОШКЕНТГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

МДҲ давлатлари раҳбарлари кенгашининг навбатдаги мажлисида иштирок этган Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 19 январь куни Москвадан Тошкентга қайтиб келди.

Тошкент аэропортида мамлакатимиз раҳбарини Ўзбекистон Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, республика Бош вазири Ў. Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олди.

(ЎзА).

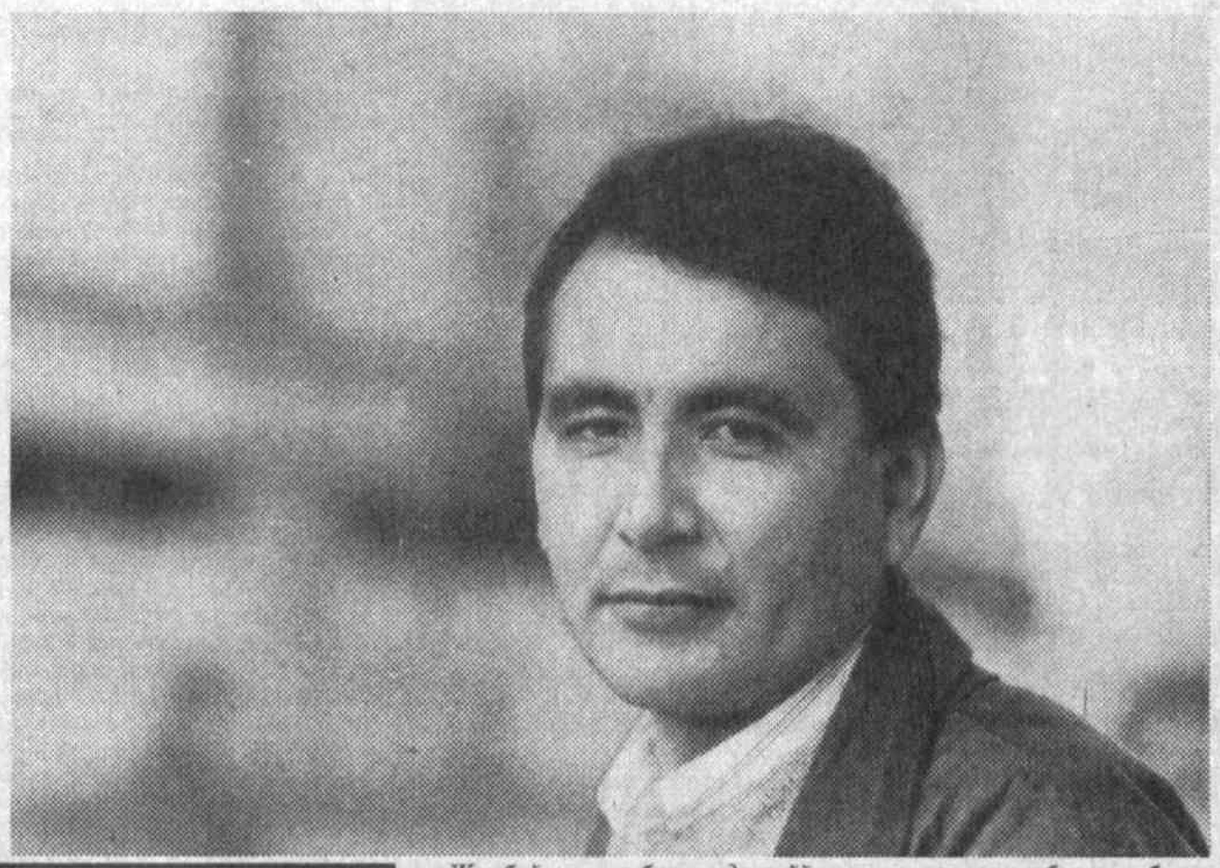

Жомбой ун комбинатида тўйимлилиги ва парҳезбоплиги билан ажралиб турувчи «Ўзбекистон» навли ун ишлаб чиқариляпти. Шунингдек, аҳолининг талабларини ҳисобга олиб 3 ва 5 килограммли идишларга ун қадоқлаш ҳам йўлга қўйилди. Айни кунда комбинатнинг бир қанча фирма дўконлари аҳоли хизматида.

СУРАТДА: Жомбой ун комбинати раҳбари Шароф Аҳмедов.

Т. НОРҚУЛОВ олган сурат.

1996 йил — Амир Темур йили

ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

Республика Президенти Ислом Каримовнинг фармонига биноан 1996 йил Амир Темур йили деб эълон қилинди. Бу шонли сана мамлакатимиздагина эмас, бутун дунёда кенг нишонланади.

Навоий вилоятида юбилейга қандай тайёргарлик кўрилмоқда? Навоийда ана шу масалага бағишланган йиғилиш бўлди. Уни вилоят ҳокими Ҳ. Ғаффоров бошқарди.

Йиғилишда буюк бобокалонимиз тўйига бағишлаб амалга ошириладиган ишлар режаси муҳокама этилди. Сотим Шайх, Малик Робот ёдгорликларини, шунингдек, Нурота ва Қизилтепа туманларидаги қадимий иншоотларни таъмирлашни жадаллаштириш, бой тарихга эга бўлган музейларга алоҳида эътибор бериш зарурлиги таъкидланди.

***

Қорақалпоғистон Республикасида ҳам Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Нукусда жамоатчилик вакиллари иштирокида ўтган маслаҳат кенгашида буюк соҳибқирон ва давлат арбобининг тўйини муносиб тарзда ўтказиш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди. Юбилейга атаб илмий-назарий анжуманлар ўтказиш, эсдалик совғалари ва китоблар, плакатлар чиқариш, Амир Темур номида боғлар барпо этишга алоҳида аҳамият берилади.

(ЎзА).

ТАДБИРКОР АЁЛЛАР АНЖУМАНИ

Мамлакатимизда авж олиб бораётган тадбиркорлик фаолиятида хотин-қизларнинг иштироки қандай? Улар кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришга қандай ҳисса қўшиши мумкин?

Тошкент вилояти ҳокимлигида ташкил этилган «Аёл ва бизнес» тадбиркор аёллар илмий-амалий конференцияси ана шу мавзуга бағишланди. Анжуман қатнашчилари республика Бизнес фонди, «Мадад» жамғармасининг фаолияти, тадбиркорларга яратилаётган ҳуқуқий асос ва имтиёзлар, солиқ ва божхона тизими ҳамда меҳнат қонунларидаги янгиликлар, шунингдек, тадбиркор аёллар томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар савдо кўргазмаси билан танишди.

(ЎзА).

БИЗНЕС КЛУБИДА УЧРАШУВ

Тошкентдаги Бизнес клубда «Давра суҳбати»нинг биринчи мажлиси бўлди.

Унда республика Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлащ давлат қўмитаси, Ўзбекистон вазирликлари ва идоралари, халқаро ташкилотлар ходимлари, республикамиз ва хорижий мамлакатлар тадбиркорлари ҳамда оммавий ахборот воситаларининг вакиллари иштирок этди.

Республика Бош вазирининг ўринбосари, Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш қўмитаси раиси В. Чжен мажлис иштирокчиларини табриклаб, давлат қўмитаси бизнес-клубни ташкил этиш ғоясини қўллаб-қувватлаганини таъкидлаб ўтди. Бу клуб бозор ислоҳотларини амалга оширишда Ўзбекистонга ёрдам бермоқчи бўлганлар билан норасмий вазиятда иқтисодий алоқалар ўрнатиш учун имкон беради.

Мажлис иштирокчилари ўз сўзларида сифатга кўпроқ эътибор бериш, экспорт миқдорини ошириш учун республикада хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, четдан сотиб олинадиган моллар ўрнини босадиган маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва хорижий сармояни фаол жалб этиш янги йилдаги асосий вазифа эканини таъкидладилар. Ўзбекистон дунёда ўзига муносиб ўринни эгаллаши мумкин ва лозим. Бизнес-клуб фаолияти давлат аҳамиятига молик бу муҳим ишдаги муаммоларни ҳал этишда кўмаклашади.

(ЎзА).

Бухоронинг 2500 йиллиги олдидан

ОСОРИ АТИҚАЛАРНИНГ ИККИНЧИ УМРИ

Бухоро шаҳар ҳокими, республика Олий Мажлиси депутати Карим КАМОЛОВ:

— Истиқлол йилларида Бухоро осори-атиқаларини тиклаш-таъмирлаш ишларида янгича ёндошувлар қарор топди. Ўтган тўрт йилдан зиёд муддат мобайнида Арк, Пойи Калон, Лаби ҳовуз меъморий мажмуалари, Саррофон, Телпакфурушон, Заргарон савдо тоқлари, Шаҳристон қадимий растаси, Улуғбек мадрасаси каби қарийб 30 га яқин обида тикланиб, азалий ҳолатига келтирилди. Айниқса, кейинги икки йилда бу ишлар кенг миқёсларда олиб борилди. Айни пайтда Арк қалъасини таъмирлаш давом этмоқда. Саррофон ва Мисгарон қадимий ҳаммомлари, Ҳазрати Имом қадимий қабристони мажмуаси, Ситораи Мохи Хоса қароргоҳи, Масжиди Калон ва яна кўплаб обидалар сифатли таъмир этилмоқда.

Шуниси қувончлики, Бухоро ЮНЕСКОнинг махсус рўйхатига киритилди. Мазкур нуфузли халқаро ташкилот бош директори Федерико Майор жанобларининг ташрифи ҳамда жаҳон маданий жамоатчилигининг назари тушганидан кейин меъморий обидаларни таъмирлаш бўйича кўпгина муаммоларни баҳамжиҳат ҳал қилиш имконияти туғилмоқда. Хусусан, француз усталари билан ҳамкорликда Авезжон карвон саройи қайта тикланаяпти. Улар Чор Минор меъморий мажмуасини таъмирлашда ҳам иштирок этишди. ЮНЕСКО бунинг учун лозим бўладиган дастлабки 50 минг доллар миқдоридаги маблағни ажратди.

Соҳибқирон Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан тадбиркорлар кўмагида шаҳар марказида ул зотнинг номи билан юритиладиган янги хиёбон яратишга киришдик. Баҳоуддин Нақшбанд кўчасида Абдурауф Фитрат номли боғга асос қўйилди. Шаҳарда янги-янги хиёбонлар, оромгоҳлар, дам олиш масканлари, бозорлар, расталар вужудга келмоқда. Шаҳримиздаги саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари, тадбиркорлик жамоалари бундай хайрли ишлар учун ўз маблағларини аямаяпти. Биргина ўтган йилнинг ўзида 30 миллион сўмлик таъмирлаш ва ободончилик ишлари амалга оширилди. Бунинг 20 миллион сўми шаҳар жамоалари ажратган маблағлардир.

Вазирлар Маҳкамасининг қарорига жавобан вилоят ва шаҳар ҳокимлиги бунёдкорлик ишларини янада кенгайтириш чораларини кўрмоқда. Шу мақсадда саккиз йўналиш бўйича вазифалар дастурини ишлаб чиқдик. Уларда тарихий обидаларни таъмирлаш, уларнинг теварагида ер ости суви сатҳини пасайтириш, кўча ва хиёбонларни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ҳамда ёритиш, асфальтлаштириш, транспорт муаммоларини ҳал қилиш сингари яна бир қатор вазифалар кўзда тутилган. Дастурда меҳмонхоналар, кемпинглар, замонавий карвонсаройлар, чакана ва улгуржи савдо бозорлари, бошқа иншоотлар қурилишига ҳам катта аҳамият берилган. Булардан кўзланган мақсад Бухоронинг Буюк Ипак йўлидаги чорраҳаларидан бири сифатидаги мавқеини қайта тиклашдан иборатдир.

Албатта, бундай юмушларни уддалаш етарли маблағ талаб қилади. Шаҳар меҳнат жамоаларида эса бундай молиявий асос бор. Мана, йилни барча соҳаларда яхши натижалар билан якунладик. Мисол учун, товар маҳсулоти ва халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш режаси ошириб адо этилди. Ислоҳотларнинг иккинчи босқичи учун пухта асос яратилди. Мингдан зиёд корхона хусусийлаштирилди, юзга яқин ҳиссадорлик жамиятлари тузилди. Айни пайтда шаҳарда 2 мингта кичик ва хусусий корхона, фирма фаолият кўрсатмоқда.

Ривожланган мамлакатлар билан ҳамкорликда қўшма корхоналар яратишга ҳам катта эътибор бераяпмиз. Ҳозир 8 та шундай корхона фаолият кўрсатмоқда. Ҳиндистон билан ҳамкорликда «Гуфик-Авицена» дори-дармон ишлаб чиқариш корхонаси, Жанубий Корея билан ҳамкорликда алоқа воситалари корхонасини яқин вақтда фойдаланишга топшираяпмиз.

Кўпгина мамлакатлар туризмдан катта фойда кўради. Бухорода ҳам шундай имконият бор. Улардан самарали фойдаланиш пайти келди. Дарҳақиқат, туризм баъзи мамлакатларнинг яхшигина даромад манбаидир. Польшанинг қадимий шаҳарларидан бири бўлмиш Краковда бўлганимда бунга ишонч ҳосил қилдим. Ҳар йили бу шаҳарни 2 миллиондан зиёд сайёҳ зиёрат қилар экан. Бу тажрибаларнинг асосини туризм индустрияси ташкил этар экан. Биринчидан, шаҳардаги барча меъморий обидалар мукаммал таъмирланиб, маромига етказилган, иккинчидан, сайёҳларга юксак даражада хизмат тармоқлари вужудга келтирилган. Учинчидан, бунинг учун зарур бўлган етук кадрлар мавжуд.

Биз учун эса буларнинг ҳаммаси келгуси вазифалардир.

Диққат: танлов!

«ИСТИҚЛОЛ ЙЎЛИ — ИСТИҚБОЛ ЙЎЛИ»

Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги — (ЎзА), «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталари Ўзбекистон мустақиллигининг беш йиллигига бағишлаб «Истиқлол йўли — истиқбол йўли» мавзуида энг яхши публицистик ва фото асарлар учун танлов эълон қилади.

Ғолибларни қуйидаги мукофотлар кутади:

Публицистик асарлар учун:

1-мукофот 1 та — 10.000 сўм
2-мукофот 2 та — ҳар бири 7.500 сўмдан
3-мукофот 3 та — ҳар бири 5000 сўмдан

Фото асарлар учун:

1-мукофот 1 та — 3000 сўм
2-мукофот 2 та — ҳар бири 2000 сўмдан
3-мукофот 3 та — ҳар бири 1000 сўмдан

Танловга келган асарлар «Истиқлол йўли — истиқбол йўли» танловига» рукни остида «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталарида эълон қилинади.

Танлов Ўзбекистон мустақиллигининг беш йиллиги байрами кунлари якунланади.

АМИР ТЕМУР ТАВАЛЛУДИНИНГ 660 ЙИЛЛИГИГА

Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги — (ЎзА) ва «Халқ сўзи» ҳамда «Народное слово» газеталари буюк соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланган публицистик асарлар — мақола, очерк, суҳбат, репортаж ҳамда фотосуратлар учун танлов эълон қилади. Ғолибларни қуйидаги мукофотлар кутади:

Публицистик асарлар учун:

1. ***Битта биринчи ўрин — 10.000 сўм.***
2. ***Иккита иккинчи ўрин — ҳар бири 7500 сўмдан.***
3. ***Учта учинчи ўрин — ҳар бири 5000 сўмдан.***

Фотосуратлар учун:

1. ***Битта биринчи ўрин — 3000 сўм.***
2. ***Иккита иккинчи ўрин — ҳар бири 2000 сўмдан.***
3. ***Учта учинчи ўрин — ҳар бири 1000 сўмдан.***

Танловга келган асарлар «Амир Темурнинг 660 йиллигига бағишланган танловга» рукни остида «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталарида эълон қилинади.

Танлов Амир Темурнинг 660 йиллик тўйи кунлари якунланади.

Биртаям танқид натижасиз қолмайди

«ДОРИХОНАЛАР ХУСУСИЙЛАШТИРИЛДИ, ЛЕКИН...»

(«Халқ сўзи» 1995 йил, 6 декабрь)

Газетамизда мазкур сарлавҳа остида чоп этилган мақолада Сирдарё вилояти Ховос туманидаги қатор хусусий дорихоналарда йўл қўйилаётган жиддий камчилик, нуқсонлар қаламга олинган эди.

Ушбу мақола бўйича Ўзбекистон Республикаси «Дори-дармон» давлат-акционерлик уюшмасидан жавоб хати олдик:

«Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 6 августдаги 404-қарори билан тасдиқланган дори-дармонлар сотиш қоидасига риоя қилиниши республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги қошидаги ҳамда ҳудудлардаги сифат назорати ҳайъатлари томонидан мунтазам равишда назорат қилинмоқда ва тегишли чоралар кўрилаяпти.

Ўтган йили сифат назорати ҳайъатлари томонидан ўтказилган текширишлар натижаси бўйича дори-дармон сотиш қоидасини бузаётган 23 та дорихона фармацевтик фаолият билан шуғулланиш учун берилган махсус рухсатнома (лицензия)дан маҳрум этилди, 71 та дорихона муассасаси фаолияти эса тўхтатилди, 98-дорихона иши солиқ инспекциясига, 82-дорихона иши эса ҳуқуқий органларга топширилди. Шунингдек, 51 кишига жарима солинди, 99 киши эса огоҳлантирилди.

Сирдарё вилоят «Дори-дармон» давлат акционерлик бирлашмасига Ховос туманидаги «Бахтиёр», «Ампула» ҳамда 9-дорихоналарни текшириш ҳужжатларини республика Соғлиқни сақлаш вазирлигининг лицензия бериш ҳайъатига уларни лицензиядан маҳрум қилиш масаласини кўриб чиқиш учун юбориш топширилди.

Х. РАҲМАТУЛЛАЕВ,
республика «Дори-дармон» давлат-акционерлик уюшмаси бошқаруви раиси.

ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1996 йил 19 январда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми 18,92 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати — 36,40 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1996 йил 20 январдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	26,89
1 Австрия шиллинги	3,50
1 Англия фунт стерлинги	54,96
10 Бельгия франки	11,99
1 Голландия гульдени	21,98
10 Греция драхми	1,50
1 Дания кронаси	6,36
1 АҚШ доллари	36,40
1 Миср фунти	10,71
1 Ирландия фунти	57,18
1 Исландия кронаси	0,55
10 Испания песети	2,92
100 Италия лираси	2,30
1 Канада доллари	26,73
1 Қувайт динори	121,54
100 Ливан фунти	2,29
1 Германия маркаси	24,62
1 Норвегия кронаси	5,62
10 Португалия эскудоси	2,38
1 Сингапур доллари	25,60
1000 Туркия лираси	0,60
1 Финляндия маркаси	8,11
1 Франция франки	7,21
1 Швеция кронаси	5,41
1 Швейцария франки	30,51
1 ЭКЮ	45,51
10 Япония иенаси	3,44
1000 Россия рубли	7,77
1 Эстония кронаси	3,15
1000 Украина карбованеци	0,20
1 Латвия лати	66,67
1 Литва лити	9,10
1 Қозоғистон тенгеси	0,57
1 Молдова лейи	8,04
1000 Беларусь рубли	3,17

*) — Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

Ваколатли банклар эркин муомаладаги нақд валютани айирбошлаш шохобчалари орқали сотишда уларнинг сотиш ва харид қилиш қийматини талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгилайдилар. Валютани аҳолидан харид қилишда воситачилик ҳақи олинмайди.

Ўзбекистонда бундан беш йил олдин юртбошимиз тадбиркорликка кенг йўл очиш, хомашёни тайёр маҳсулотга айлантириш, катта-кичик корхоналар бунёд этиш, чет эл сармоясини жалб этиш масалаларини ўртага ташлаган эди.

Шу ўтган муддат мобайнида Қашқадарё вилоятида қандай ишлар амалга оширилди? Умуман, вилоятда бу борадаги аҳвол қандай? Қуйидаги мақола ана шу хусусда.

СИГИРЛАРНИНГ ШОХИ БЎЛСА, АЙБДОРМИ?

ФЕЛЬЕТОН

ёки Қашқадарёда миллионлаб долларлар нега ҳавога соврилди?

Бундан бир неча йил муқаддам Қарши туманидаги Юсуф Хушвақтов номли жамоа-ширкат хўжалигига Исроилдан экинларни томчилатиб суғоришга мўлжалланган ускуналар, шланглар келтирилганди. Мазкур жиҳозлар режага кўра 60 гектар унумдор майдонларни сув билан таъминлаши лозим эди. Дастлаб у дурустгина ишлатиб турилди. Лекин пахта даласига тракторлар киритилавергач, шлангларнинг анчагина қисми яроқсиз аҳволга келиб қолди. Натижада шлангларни бир-бирига туташтирадиган кранлар ўз-ўзидан йўқолиб сувни йўналтириб берадиган моторлари ишдан чиқди. Хуллас, Барот Жумаев бошлиқ бригада пахтакорлари исроилча суғориш усулидан анчагина панд едилар. Йил охирига келиб ота-боболаримиз усулини қўлдан бермай, сув тараган қўшни Азим Холлиев, Ибод Ўроқов бригадалари ҳар гектар ердан 30 центнердан ошириб пахта ҳосили олишган бўлса, томчилатиб суғоришга ўтган Барот Жумаев жамоаси 20 центнердангина пахта олди.

Жамоа-ширкат хўжалигининг вакиллари томчилатиб суғориш жиҳозлари сотиб олиб берган Ўрта Осиё ирригация мелиорация илмий-тадқиқот институтига бориб, аҳволни баён қилдилар. Лекин мушкул осон бўлмади. Хўжалик раҳбари, бригадирнинг ҳам, пахтакорларнинг ҳам норозилигига барҳам бериш мақсадида пахта етиштириладиган майдонларга ғалла экишга фармон бериб юборди. Асосий майдонларни ғалла эгаллади. Майдонларни эса жайдарича усул билан суғориб қўяқолинди. Хўжалик раҳбари Холиёр Омонов бизга томчилатиб суғоришга мўлжалланган ускуна ва жиҳозлар хўжаликка текинга илмий-тадқиқот олийгоҳининг саъй-ҳаракати натижасида олиб келинганлигини тушунтиради. Лекин у ана шу ускуналар мамлакатимизга текин келтирилмаганлигини, республиканинг валюта маблағи эвазига олинганлигини ҳисобга олмади.

Қарши тумани раҳбарлари учун чет эл фирмалари билан зарарига бўлса-да, шартнома тузиш одат тусига айланиб қолган шекилли. Улар яна Исроилнинг «Эйнаб» фирмаси билан битим тузишга муваффақ бўлдилар. Келишувга кўра исроилликлар тумандаги замонавий қурилган чорвачилик мажмуини энг янги ускуналар билан жиҳозлашадиган бўлишди. Бунинг учун Исроилга пахта толаси жўнатиладиган бўлди. Тез орада Қашқадарёдан 2 миллион АҚШ доллари миқдорида хомашё жўнатилди. Хорижлик ҳамкорлар ҳам узоқ куттириб қўйишмади. Замонавий ускуналар, компьютерлар, автоматлар, сигирларни соғиш ускуналари пайдар-пай келиб тушаверди. Исроилдан келтирилаётган жиҳозлар сут-товар фермасига мўлжаллангани учун сутчиликка ихтисослашган мажмуида ўрнатилиши лозим эди. Бу ўринда ҳам нохолислик панд берди. Вилоят раҳбарларининг кўрсатмаси билан келтирилаётган ускуналар Қарши туманидаги бўрдоқичиликка ихтисослашган «Манғит» давлат хўжалигида ўрнатиладиган бўлди. Бироқ бу ерга ташриф буюрган экспертлар қурилган биноларни яроқсиз деб топишди. Уларнинг таклифлари билан янгидан сигир сақланадиган айвонлар, бузоқхоналар ва бошқа бинолар қуриладиган бўлди. Яқинда қурилишни тугаллаган «Қашқадарёдеҳқонқурилиш» трестининг Остон Қурбонов раҳбарлигидаги 241-механизациялашган кўчма колоннаси бинокорлари қайтиб келиб яна ишга тушишди. Исроилдан 2 миллион АҚШ доллари ҳисобига келтирилган ускуна ва жиҳозлар бўлажак молхонага ўрнатилди. Чорвачилик мажмуининг қурилишига эса 238 минг АҚШ доллари ҳисобида харажат қилинди.

Хориж жиҳозлари ўрнатилган замонавий чорва мажмуи битгач, уни сигирлар билан тўлдириш муаммоси қолганди, холос. «Манғит» давлат хўжалигида эса сигирлар йўқ эди. Бўрдоқига фақат ҳўкизлар боқилади. Раҳбарлар вилоятнинг турли фермаларидан зотдор ғунажинлар тўплаб, янги фермани тўлдиришга амр қилишди. Лекин исроиллик мутахассислар бунга эътироз билдирдилар. Маълум бўлишича, Исроил фирмаси томонидан етказиб берилган жиҳозлар шохсиз сигирлар учун мўлжалланган экан. Чунки шохли сигирлар компьютерлашган соғиш аппаратлари, унинг осилиб турган электр симларини ҳар қадамда узиб юбориши мумкин экан. Шунинг учун «Эйнаб» фирмаси вакиллари ҳар бири 9 минг АҚШ доллари турадиган, бузоқлигидаёқ шохи лазер нури билан куйдирилган сигирларни сотиб олишни таклиф этдилар. Вилоятда эса бунчалик миқдорда валюта йўқ.

Чорвачилик комплекси қуриб битказилганига мана бир йилдан ошди. Лекин у сигирлар йўқлигидан ишга туширилмай турипти. Вилоятнинг баъзи раҳбарлари сигирларнинг шохини арралаб ташлашни ҳам таклиф қилишди. Лекин мутахассислар бунинг оқибати яхшилик билан тугамаслигини айтиб қўйишди. «Эйнаб» фирмасининг вакили Михаил Яхниннинг айтишича, чорвачилик комплексига келтирилган 2 миллион долларлик ускуна ва жиҳозлар эвазига Қашқадарёда камида 20 та чорвачилик мажмуини қуриб битказиш мумкин экан. Фирма билан тузилган битимда ким эҳтиёт қисмлар билан таъминлайди, ускуналарнинг ишлашини ким кафолатлайди. Бу тўғрида ҳеч қандай гап-сўз йўқ. Шартноманинг экспертизадан ўтмаганлиги ҳам ғайритабиийдир.

Яқинда хўжалик вакилларидан уч киши Германияга жўнаб кетишди. У ердан ҳар бири 1,8 минг АҚШ доллари ҳисобига Голленштейн зотли ғунажинлар олиб келинармиш. Германиядан Қашқадарёгача сигирларни олиб келиш учун яна қанча қўшимча харажатлар бўлар экан? Хориждан келадиган ҳар бир ғунажин энг камида 100 минг сўмга тушиб келаркан-да. Бели оғримаганнинг нон ейишини кўринг. Шунча маблағга 100 бош сигир сотиб олиш мумкин-ку!

Қашқадарёда нима кўп, мол териси кўп. Илгари теридан пўстак, пўстин, пойабзал тикиларди, рўзғорда асқотадиган кўплаб буюмлар тайёрланарди. Ҳозир буларни тикиш кўпчиликнинг ёдидан кўтарилган. Нишон туманидан чиққан бир тадбиркор терини ошлайдиган завод барпо этиш учун хитойлик ҳамкор топди. Қисқа вақт ичида 200 минг АҚШ доллари эвазига Хитойдан терини ошлайдиган, биринчи ишлов берадиган жиҳозлар келтирилди. Эвазига пахта толаси жўнатиб юборилди.

Бўлажак завод учун «Қаршиқурилиш» бирлашмасининг Нишондаги корхоналаридан бирининг бўшаб қолган биноси ажратилиб, корхонанинг дастлабки навбати ишга туширилди. Бу ерда йилига 60 минг дона қўй, эчки, 40 минг дона қорамол териси қайта ишланиши лозим. Хитойлик мутахассислар корхонани ишга тушириб ишлатиб беришди. Лекин хитойликлар кетиши билан терини қайта ишлаш ҳам тақатақ тўхтатиб қўйилди. Ўртада вилоятнинг кор-ҳолига яратса бўладиган 200 минг долларлик пахта толаси ҳавога совуриб юборилди.

Қарши шаҳри яқинида Шўртанг газ конлари бошқармаси кўним топган. Бошқарманинг бўшаб қолган иморатларидан бирига вилоят тайёрлов-савдо ташкилоти ташаббускорларининг чапдастлиги натижасида Германиядан жунни ювадиган ноёб ускуналар келтириб ўрнатилди. Қашқадарё — чорвадор ўлка. Хўжаликларда ҳам, аҳолида ҳам жун кўп. Шунинг учун кўпчилик жунни дастлабки ишловдан чиқарадиган корхонанинг ишига катта умид билан қараганди. Кейинчалик корхонанинг жунни ювадиган цехига ёнма-ён жунни йигирадиган, ундан турли иссиқ кийимлар тўқийдиган цехлар барпо этиш учун ҳам имкониятлар очилаётганди. Кунига 24 тонна жунни ювадиган корхона ҳам синовдан ўтиши билан тўхтаганча турибди.

1993 йил январида Туркиянинг «Язекс» фирмаси вице-президенти Аҳмад Нафий Юракли вилоят марказига ташриф буюради. У Қаршида мамнуният билан кутиб олинди. Эртасигаёқ Аҳмад Нафий Юракли билан вилоят ҳокими Темур Хидиров ўртасида «ҳар икки томон учун манфаатли» битим имзоланди. Шартлашувга кўра «Язекс» корпорацияси Қарши шаҳрида йирик тўқимачилик мажмуи барпо этиши кўзда тутганди. Вилоятда чиқадиган газеталар ушбу шартнома Қашқадарё вилояти тарихига катта ўзгартишлар олиб киришини башорат қилиб, биринчи саҳифаларидан аҳдлашувни мадҳия этувчи мақолалар чоп этдилар. Хусусан, вилоятда чиқадиган «Қашқадарё ҳақиқати» газетаси ўзининг 1993 йил 26 январь сонида тўқимачилик мажмуи учун 28 миллион доллар сарфланиши, у тўла фойдаланишга топширилгач, йилига 25 минг тонна ингичка толали пахтани қайта ишлаб, ҳар йили 7,5 миллион дона эркаклар ва аёллар кўйлаги ишлаб чиқаришини маълум қилишди. Тўқимачилик мажмуи 1993 йил охирида ишга тушиши лозим эди. Ахборотларда тўқимачилик мажмуи учун кетган сарф-харажатлар бир йил ичида қопланиши таъкидланганди.

Зудлик билан бўлажак корхона учун ер майдони ажратилди. Уни қуриш вилоят «Деҳқонқурилиш» тресті зиммасига юклатилди. Қурилишлар лойиҳадан бошланди. Лекин тўқимачилик мажмуини тиклашга киришган қурилиш трести раҳбарлари лойиҳанинг бор-йўқлигини ҳам, қурилишнинг смета қийматини ҳам суриштириб ўтиришмади. Улар туркиялик фирма вакилларининг гапи билан биноларни тиклашга киришиб кетдилар. Мажмуада барпо этилган иншоотларга кетган сарф-харажатларга қараб «Ўздеҳқончиликхўжаликлароролойиҳа» институтининг қарши шаҳридаги филиали лойиҳаларни ишлаб чиқди.

Шуниси ажабланарлики, уч йил ичида қурувчилар томонидан 56,9 миллион сўмлик қурилиш-тиклаш ишлари адо этилди. Бунинг учун кетган харажатларни вилоят «Пахтасаноат» ҳиссадорлик бирлашмаси ўз зиммасига олди. Бир йилга мўлжалланган қурилиш уч йилга чўзилди. Тўқимачилик мажмуи фабрикалари цехларига асосан Италия, Швейцария мамлакатларида тайёрланган ускуна ва жиҳозлар ўрнатилди. Айрим цехларга эскирган технология жиҳозлари ҳам тиклаб юборилди. Ҳатто туркиялик ҳамкорлар буюртма қилинмаган ускуна ва дастгоҳларни ҳам тўқимачилик мажмуига келтириб, унинг қийматини талаб қилиб туриб олишди.

Энг қизиғи шундаки, мажмуи тикланган жойдан уч юз метрча нарида пахта тозалаш заводи жойлашган. Ушбу корхона тўқимачилар учун истаганча тола етказиб бериш қувватига эга. Туркияликларнинг таклифи билан янги корхонага ёнма-ён йилига ўттиз минг тонна хомашёни қайта ишлайдиган пахта тозалаш корхонаси қурилди. Тўғрироғи, «Язекс» корпорацияси ана шу пахта тозалаш корхонаси ускуна ва жиҳозларини Қашқадарё вилоятига ўзлари учун манфаатли нархларда сотишга муваффақ бўлдилар. Пахта тозалаш корхонаси қурилиши билан хомашёни қабул қилиб оладиган пахта пункти, чигитни сақлайдиган омборлар, айвонлар ва бошқа қўшимча иморатлар қуриш учун ҳам кўплаб материал ва маблағлар сарф этишга тўғри келди.

Тўқимачилик мажмуи қурилиши бошланган пайтда Туркиянинг «Язекс» корпорацияси орқали 28 миллион долларлик ускуна ва жиҳозлар келтирилиши белгиланган эди. Айни пайтда хорижлик ҳамкорлар 40 минг АҚШ доллари миқдорида жиҳозлар, дастгоҳлар ўрнатилганлигини даъво қилиб турибди. Уларнинг талаби ва вилоят раҳбарларининг мойиллиги билан Қашқадарёдан Мармар денгизи соҳилларида жойлашган диёрга 22 минг тонна сара пахта толаси жўнатиб юборилди. Шунча миқдордаги пахта толасининг қанча доллар туришини вилоятда ҳеч ким билмайди.

«Язекс» корпорацияси раҳбарлари тўқимачилик мажмуи қурилиши билан боғлиқ ўнга яқин вилоят мутасаддиларини Туркия, Италия, Швейцария мамлакатларининг фусункор табиатидан ҳузурланиш, Мармар ва Эгай денгизлари қирғоқларида дам олиб, завқланишларини бир неча бор ташкил этди. Ана шундай бахтли, фараҳбахш сафарларнинг бирига вилоят ҳокимининг қурилиш масалалари билан шуғулланувчи ўринбосари Карим Остонов етакчилик қилган эди. Улар «Язекс» корпорациясининг воситачилик жиҳатларини ўрганиш, Қаршига қандай жиҳозлар, ускуналар жўнатилиши билан қизиқиш ўрнига кўпроқ чет эл меҳмонхоналаридаги қулайликлар, музлатгичларнинг ноз-неъматлар билан тўлдириб қўйилгани тўғрисидаги таассуротлари билан қайтиб келишди.

Тўқимачилик мажмуида иш тўхтатиб қўйилганига беш ойдан ошди. Чет эллик ҳамкорлар аллақачонлар Қарши шаҳрида яшаб ишлагани учун ундирган иш ҳақини оиласи фароғати йўлида харажат қилиб турган бир пайтда, тўқимачилик мажмуига ўрнатилган дастгоҳлар таъмир талаб бўлиб қолса ҳам ажаб эмас. Чунки вилоят хўжаликларининг толаси ҳисобига қурилган ушбу корхона ҳалигача ҳеч қайси ташкилотнинг балансига олинмаган.

Дастлаб тўқимачилик мажмуида 12 минг кишининг меҳнат қилиши режалаштирилган эди. Бундан бир неча ой муқаддам бу ерда ишлаш учун танлов эълон қилинди. Шу асосда турмушга чиқмаган қизлар, уйланмаган йигитлардан 300 киши ишга қабул қилинди. Сал ўтмай уларга ҳам жавоб бериб юборилди. Ҳозир ушбу йирик корхонада яқиндагина раҳбарликка тайинланган Хўжам Қодиров ва бир неча қоровулдан бошқа ҳеч ким йўқ.

Кейинги беш йил мобайнида Қашқадарё вилоятида мана шу биз қаламга олган корхоналар қурилишига қўл урилган эди. Ана шу корхоналарнинг ишга тушиши билан 15 мингдан зиёд киши иш билан таъминланарди. Лекин лоқайдлик, бепарволик туфайли вилоятда бошланган ушбу хайрли ишлар ниҳоясига етмай турибди.

Тўғри, Қашқадарёда ҳам тадбиркорликни ривожлантириш, унга кенг йўл очиш тўғрисида катта-кичик йиғинларда нутқлар сўзланди, вилоят миқёсида ташаббуслар кўтарилди. Ана шу ташаббусларга жавобан вилоятда ўнга яқин гилам тўқиш, макарон ишлаб чиқаришга мўлжалланган цехлар ишга туширилди. Лекин биргина макарон ишлаб чиқариш билан келажакни таъминлаб, хомашёни тайёр маҳсулотга айлантириб бўлмайди. Қолаверса, юқоридаги пала-партишлик, бошбошдоқлик билан қилинган ишларга кимлардир жавоб бериши керак-ку...

Пўлат ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«АВЕСТО»дан ЎЗБЕК АДАБИЁТИГАЧА

Навоий «Ҳайратул-аброр» (Яхши кишиларнинг ҳайрати) достонида олимнинг фазилати ва масъулияти ҳақида ёзар экан, фидойи олимларга «Шараф гавҳарининг кони» деб таъриф беради:

Кон ўзию юз сари гавҳар анга,
Чарх ўзию ҳар тараф ахтар анга.
Конида гавҳарлари ҳам барча пок,
Чархида ахтарлари ҳам тобнок.
Кимки, бу иқбол анга бўлғай насиб,
Солмаса, дунйи сари кўз, не ажиб.
Эгнида гар хирқаси юз чок эрур,
Гулга тўни йиртиғи не бок эрур,

Мазмуни: ҳақиқий олим ўзи кону, юз томони яна гавҳар, ўзи осмону ҳар тарафи юлдузлар. Конидаги гавҳарларнинг барчаси пок, осмонидаги юлдузлар ҳам порлоқ. Кимга шундай бахт насиб бўлса, бойликка кўз олайтирмаса, ажабланадиган жойи йўқ. Эгнидаги тўни юз жойидан йиртилган бўлса ҳам, гулнинг тўни йиртиқ экани айб эмас-ку!

Ғоятда самимий, гўзал ташбеҳлар! Улуғ шоирга илҳом берган бу тоифадаги олимлар ҳамма замонларда ҳам халқнинг ифтихори, юртнинг кўрки. Айниқса, бугунги мустақил Ўзбекистон шароитида Навоий таърифига монанд олимларнинг борлиги ҳам миллатимиз фахри.

Кўпларга устозлик қилган Азизхон Қаюмов ўша тоифага мансуб олимлардан.

Яқинда домла билан институтнинг ишлари юзасидан у кишининг хонасида гаплашиб ўтирган эдик. Басавлат бир киши кириб келди. Хоразмдан, илгари ҳам домланинг суҳбатида бўлган, қайсидир музейда ишлар экан. Гап шеър, адабиёт хусусида кетди. У киши суҳбат якунида домлага деди: — Хоразмда сиз ҳақингизда кўп гаплашамиз. Қанча ишингиз бўлишига қарамай, одамларни табассум билан кутиб оласиз, табассум билан кузатиб қўясиз. Биз доимо сизни фахр билан эслаймиз.

Ўша инсон ҳақ гапни айтди. Устознинг унвонларисиз ҳам уни таниганлар «яхши одам», «билимдон одам» ва ҳоказо сифатлар билан таърифу тавсиф этади.

Домла туғилиб вояга етган муҳит аслида шундай эди.

У Тошкентга келиб Усмон Юсуповнинг меҳр-мурувватига сазовор бўлди, бу зот хонадонида унинг фарзандлари қатори яшади. Бу оила Азизхонга

катта мактаб бўлди. Ҳабиб Абдуллаев Ўзбекистон Фанлар академиясининг президенти лавозимида ишлаганда, А. Қаюмов тил ва адабиёт институти директори эди. Хуллас, у «катта қозон»да қайнади, камол топди, ибрат олди.

Академик Азиз Қаюмовнинг таржимаи ҳолига, шахсан ўз оғзидан эшитган ибратли воқеаларга тўхталадиган бўлсак, эҳтимол, катта тарих бўлар. Вақти билан бу тарих ҳам ёзилар. Бугунги кунда у Ўзбекистон Фанлар академияси Ҳамид Сулаймонов номидаги Қўлёзмалар институти директори, Ўзбекистон Миллий тикланиш демократик партияси Марказий ҳайъати раиси, Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати...

Домлани машҳур этган жиҳати унинг илмий асарларидир. У 1954 йили XIX аср шоири Махмурнинг янги топилган шеърлари асосида номзодлик, 1961 йили «Қўқон адабий муҳити» мавзуида докторлик диссертациясини ҳимоя қилди. Ўша пайтда 35 ёшда эди.

«Қўқон адабий муҳити» монографияси 60-йиллар адабиётшунослигида дадил қадам бўлди.

Навоий ижоди устознинг илмий фаолиятида узлуксиз равишда асосий ўрин эгаллаб келади. Улуғ шоир ижодига оид тадқиқотлари — «Ҳайратул-аброр» талқини», «Фарҳод ва Ширин» сирлари», «Ишқ водийсининг чечаклари», «Садди Искандарий» китоблари навоийшуносликни янада бойитди, унга янада шуҳрат келтирди.

А. Қаюмовнинг илмий фаолияти «Авесто»дан тортиб бугунги ўзбек адабиётигача бўлган даврни қамраб олади. «Қадимият обидалари» асари VI-VIII асрларда яратилган урхун-енисей ёдгорликларининг таҳлилига бағишланган. Муаллиф Кул тигин, Билга хоқон, Тўнюқуқ обидалари асосида аждодларимиз қадимги туркларнинг ватан мустақиллиги йўлидаги курашларини, қаҳрамонликларини эҳтирос билан ҳикоя қилиб берди. Домла ёшлигида шеър ёзиб, шеърият билан ошно бўлиб юрган эмасми, йирик урхун ёзуви ёдгорликларини шеър билан, бу ёдгорликлар қаторида Маҳмуд Қошғарийнинг «Девону луғатит-турк» (туркий сўзлар девони) асаридаги шеърий парчаларни ҳозирги ўзбекчага ағдарди:

қадимги туркчаси:

Улуғлуқ бўлса сэн эзгу қилин,
Бўлғил кишиг бэглар қатин йахши улан.

А. Қаюмов ағдарган варианти:

Улуғлигинг ошса агар, хушхулқ бўлғил,
Бек ёнида халқлар учун хўп иш қилғил.

Домланинг илмий фаолиятида форс-тожик адабиётига оид тадқиқотлар ҳам муҳим бир томонни ташкил этади. Унинг «Назм ва тафаккур қуёши» номли асари шу йўналишдаги бир намунадир. Асар Навоийнинг устози ва дўсти, улуғ шоир Абдураҳмон Жомийнинг ҳаёт йўли, ижодини ёритишга бағишланган. Жумладан, Жомийнинг «Ҳафт авранг» (Етти тахт) асарига кирган достонларнинг моҳияти асарнинг асосий мақсадидир.

Устоз Навоийнинг кам ўрганилган асарларига доимо эътибор қаратиб келди. Улар таҳлилига бағишлаб «Нодир саҳифалар» асарини ёзди. Унда Навоийнинг «Насойимул-муҳаббат», «Вақфийя», «Муножот», «Тарихи мулуки Ажам» асарларининг мундарижаси, ёзилиш сабаблари, бу асарларнинг мақсади ҳақида сўз юритилади.

А. Қаюмов Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино, Заҳириддин Муҳаммад Бобур, Зокиржон Фурқат, Аҳмад Фарғоний ҳақида ҳам илмий-бадиий асарлар яратиб, ўзбек адабиётида янги бир йўналишни бошлаб берди.

Олимнинг фан ташкилотчиси сифатидаги фаолияти алоҳида тарихдир. 60-йилларда бир ривож топиб, сўнг орқага кетган адабий манбаашунослик 80-йиллар ўрталарига келиб устознинг ғайрат ташаббуси билан яна камол топа бошлади. Худди шу даврда Марказий Осиё қадимий ёзувларининг Қўлёзмалар институтида куртак отиб етилиши ҳам унинг саъй-ҳаракатлари ва илмпарварлиги билан боғлиқ.

Аллома Азиз Қаюмов 70 ёшга тўлди. «Ўзбекистоннинг равнақи учун нима лозим бўлса, биз шуни қиламиз», дейди у доимо. Зотан, ният яхши, мақсадлар улуғ. Биз устозга ана шу улуғ мақсадларининг амалга ошувида тилакдошмиз.

Насимхон РАҲМОНОВ,
филология фанлари доктори.

ЭНДИ СУТ ҚИШЛОҚНИНГ ЎЗИДА ҚАЙТА ИШЛАНАЯПТИ

Шу пайтгача, сутни, асосан, қишлоқда етиштириб, шаҳарда қайта ишлаб, ёғ, қатиқ, қаймоқ тайёрланарди. Энди-чи?

Шовот туманидаги К. Раҳимов номли жамоа хўжалигида янги сут-ёғ заводи қурилгач, чорвадорлар ўзлари етиштираётган сутни шу жойнинг ўзида қайта ишлаш имконига эга бўлишди. Энди маҳсулотни 30-40 чақирим узоққа ташиш машаққати барҳам топди. Боз устига сутни қайта ишлаш ва сотишдан келадиган даромад шу ернинг ўзида қоладиган бўлди.

Сут заводи бир кеча-кундузда 10 тонна маҳсулотни қайта ишлаш қувватига эга.

А. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• *Моҳи рамазон муборак!*

РУҲИЯТДАН ТАҒИН БИР ИМТИҲОН

Юртимизга табаррук рамазон ойи ташриф буюрди. Хонадонларимизда рўза нашидаси кўнгилларга рўшнолик бахш этмоқда. Қуръони карим ва ҳадисларда рўзанинг мусулмонлар ва муслималар учун Оллоҳ таоло томонидан иноят қилинган муқаддас ой эканлиги уқтирилади. Исломнинг иймон, намоз, рўза, ҳаж ва закот каби рукнларидан бири бўлмиш рўза биз учун руҳиятимизни яна бир имтиҳон қилиш, иймон-эътиқодимизни мустаҳкам тутишимизнинг шартларидандир.

Агар ўтмиш адабиётимиз саҳифаларига назар ташлайдиган бўлсак, унда шоирларимизнинг рўзага бағишлаб қанчадан-қанча шеърлар ёзганига, халқ оғзаки ижодида қўшиқлар тўқилганлигига кўзимиз тушади. Рўза кунлари оқшом ва тонг саҳарларда болалар тўпланишиб завқ билан қўшиқлар айтган чоғларида юраклар беихтиёр фахр ва ифтихорга тўлади. Нуроний кексаларимизнинг юриш-туришларини кўриб қувонасан киши.

Шоира Нодира ғазалиётида рўза таърифига бағишланган бир қатор шеърлар мавжуд.

Рўзани, мардона тут, хулқи тавозиъ пеша қил,
Гар эрурсан тонгла муштоқи жамоли Кибриё.

***

Рўзада, Комила, боз айла саховат эшикин,
Бўлди ҳақ раҳматидин рўзаи ризвон ҳожат.
Эй кўнгул, дам урма, изҳори шикоят айлама,
Бордур оми бандаларга рўза инъоми худо.

***

Рамазон ойида ўтганларнинг муқаддам руҳларини хотирга олиш, уларнинг ҳокларини тавоб қилиш яхши одатлардан ҳисобланади. Бундай вақтларда хонадонларда катта дастурхон ёзилиб, ифторлар уюштирилган, Қуръон ўқилиб, дуо қилинган. Бу яхши удум шоира шеърларида кўп эсланади:

Кундузи бир гўшада ошуфтаҳолу саргарон,
Кечалар то субҳидам бедору машғули дуо.

Рамазон ойи ва шу муносабат билан кишининг ўзлигини огоҳ қилувчи шеърлар Жаҳон отин Увайсий, Дилшоди Барно ва Муслиҳабегим Мискин каби шоираларнинг шеърларида ҳам алоҳида бир манзарани ташкил қилади.

Авлодлар томонидан мусулмонликни маҳкам тутиш, унга бўлган эътиқодни юқори кўтариш, яхши одатларни асраб-авайлаш замонлар давомида одамларни юксак аҳлоқ-одоб руҳида тарбиялаб келди. Рамазон ойи ва рўза ҳақидаги шеърларда инсон руҳиятини кўтарувчи удумларимизнинг муқаддаслигини ёдга солувчи ажойиб лавҳалар бугун ўзининг чуқур мазмуни, ёрқин ифодалари билан ҳаммамизнинг диққатимизни тортади. Зотан, шоирамиз айтганидек: «Моҳи рамазонки, файзи чўқтур».

Маҳбуба ҚОДИРОВА,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, филология фанлари доктори.

• *Биродарлигимиз абадийдир*

«ЎЗБЕКИСТОНДА ДЎСТЛИК ҚУЁШИ ҲАММАГА БИРДАЙ НУР СОЧАДИ»

Ўзбекистонда юзга яқин миллий маданият маркази фаолият кўрсатиб турибди. Яқинда жамоатчи мухбиримиз Литва маданият марказининг раиси И. Дервинис билан суҳбатлашди.

— Мухтарам раис, дастлаб марказнинг мақсади ва фаолияти ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Ўзбекистон Президенти: «Халқларимизнинг азалий бирлиги ва бир-бирига интилиши ҳар бир уйда, ҳар бир оилада, ҳар бир қишлоқда ва ҳар бир шаҳарда яққол сезилади», деб алоҳида таъкидлаган эдилар. Ўзбеклар бағри кенг, танти халқ. Бу заминда неча асрлардан буён яҳудийлар, турклар, араблар, эронликлар, татарлар ва бошқа элатлар эмин-эркин яшаб келадилар. Уларнинг дини, эътиқоди, турмуш тарзи — маданиятига ҳеч ким тўсқинлик қилмайди. Биздаги барқарорликнинг ҳаётбахш манбааларидан бири, шубҳасиз, бу заминда яшаётган турли миллат ва элатга мансуб инсонларнинг ҳаммаси беистисно тинчлик ва тотувликка интилаётганидир. Қандай миллатга мансуб бўлишимиздан қатъий назар, барчамиз Ўзбекистон фарзандларимиз.

Бизларнинг ватанимиз, тақдиримиз, қисматимиз муштарак. Ўзбекистон ҳамма вақт, айниқса, буюк синовлар пайтида ўзга миллатлар билан ўзаро ҳурмат ва тотувлик, дўстлик руҳи билан ажралиб турган. Ўзбекистон мустақилликка эришгандан кейин қабул қилинган янги Конституцияда миллати, диний эътиқоди, тилидан қатъий назар, барча фуқароларнинг манфаатлари ва эркинликлари кафолатлангандир.

Биз, литваликлар тақдир тақозоси билан етти иқлимга тарқалиб кетган халқмиз. Шу кеча-кундузда дунёдаги 39 мамлакатда Литва миллий маркази ишлаб турибди. АҚШ нинг Чикаго шаҳрида Литва тўғрисида халқаро журнал чоп этилади. 1992 йили Тошкентда ҳам маданият маркази ташкил этилди. Ўзбекистонда икки мингдан ортиқ литва миллатига мансуб фуқаролар истиқомат қиладилар. Марказ ўз миллатдошларининг маданияти, тили, урф-одатларини сақлаш, миллий анъаналарини ривожлантириш, уларга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш тарихий юртлари билан мустаҳкам алоқалар ўрнатишни ўзининг асосий вазифаси деб билади. Ўзбекистонда яшаётган литваликлар вақти-вақти билан марказда учрашиб, тўпланиб қолган турли масала ва муаммоларни бамаслаҳат ҳал этадилар. Шу ердаги махсус мактабда Литва тарихи, Литва тилидан мунтазам машғулотлар ўтказилмоқда. Миллий байрамлар, диний, ижтимоий муҳим саналар биргаликда нишонланади. Қизиқарли учрашувлар уюштирилади. Литва парламентида алоҳида нуфузли комиссия хориждаги ватандошлар масаласи билан мунтазам шуғулланади. Унинг тавсияси билан ҳукумат уларга тегишли ёрдам кўрсатади.

Марказ Литвадан газета-журналлар, турли дарслик, китоблар олиб туради. Ҳар йили марказ аъзолари, ўқувчилар ёзги таътил пайтларида Литвадаги сўлим масканларда, оромгоҳларда дам оладилар.

— Ўзбекистон-Литва алоқалари хусусида ҳам тўхталсангиз. Ўзбек ва Литва халқлари ўртасида умумий жиҳатлар жуда кўп, шундай эмасми?

— Тўғри айтдингиз. Аввало, ўзбек ва Литва халқи меҳнатсеварлиги, меҳмондўстлиги билан ажралиб туради. Икки халқ, икки мустақил давлатни бир-бири билан боғлаб турувчи нуқталар жуда кўп. Масалан, Ўзбекистон пахтаси билан машҳур. Литвада эса тўқимачилик саноати ривожланган. Молиявий ишлаб чиқариш, маънавият соҳаларида ҳамкорлик қилишлари учун кенг имкониятлар бор. Ўзбекистон билан Литва Республикаси ўртасидаги дипломатия муносабатлари 1992 йилда ўрнатилган эди. Демак, мамлакат ўртасидаги иқтисодий муносабатларнинг ҳуқуқий асоси 1993 йилда имзоланган савдо-сотиқ, иқтисодий ҳамкорлик ҳақидаги битимда белгилаб берилган. Ҳар йилги ўзаро товар айирбошлаш бир неча миллион долларга етмоқда. Ўзбекистон Литвага пахта толаси, нефть ва нефть маҳсулотлари, рангли металлар ва улардан ясалган буюмлар етказиб берса, у ердан Ўзбекистонга электр машиналари ва электр ускуналари, сут маҳсулотлари, мебель, турли машиналарга эҳтиёт қисмлар келтирилади. Шу йил июнь ойида Ўзбекистон Президенти И. Каримовнинг Литвага давлат ташрифи икки ёқлама иқтисодий, маданий, савдо-сотиқ алоқаларини янада кенгайтиришда муҳим қадам бўлди. Визит чоғида икки томон учун манфаатли бўлган бир қатор ҳужжатлар имзоланди.

— Ўзбекистонда анчадан буён яшайсизми?

— 1960 йилдан буён тақдиримни бу жаннатмакон ўлка билан боғлаганман. Меҳнат фаолиятим ҳам шу ерда бошланган. Дастлаб Бухоро геология-қидирув экспедициясида ишлаб, Газли шаҳри қурилишида қатнашдим. 1963 йилдан бошлаб эса юқори қувватли электр узатгичлар линияси қурилишида меҳнат қилдим. Оҳангарон, Фарғона, Наманган, Дулдул, Урганч орқали ўтган электр узатгичларни бунёд этишда иштирок этдим. Кейинчалик Уралда, Красноярск ўлкасида ўз соҳам бўйича ишладим. Ўзбекистоннинг сувини бир марта ичган одам бир умрга бу жаннатмакон масканнинг мафтуни бўлиб қолади. Қаерда бўлмай, қаерда яшамай, қалбимда Ўзбекистон сўнмас қуёшдай нур сочиб турди. Ўзбекистонни ўз Ватаним деб билганман. Чин дўстлар, меҳрибон, самимий инсонлар диёрида мусофирлик туйғуси менга бегонадир. Бу ерда дўстлик қуёши ҳаммага бирдай нур сочади.

... Литвада Ўзбекистонга қизиқиш тобора ортиб бормоқда. Шу йил ёзда Вильнюсда бўлиб, дам олиш уйларидан бирида хордиқ чиқардим. Оммавий ахборот воситалари вакиллари мени ўраб олиб саволга тутишди. Уларни ҳамма нарса Ўзбекистондаги вазият, имкониятлар, солиқ муаммоси, табиий бойликлар, айниқса пахта, мармар қизиқтирар эди. Литва ишбилармонлари, хўжалик раҳбарлари иқтисодий, ижтимоий ҳаёт, барқарорликни яқиндан ўрганиш, кузатиш мақсадида Ўзбекистонга бот-бот келиб турибдилар. Хабарингиз бор, бундан бир қанча вақт муқаддам Литва Республикаси Бош вазири А. Шлевнявигус раҳбарлигидаги делегация Ўзбекистонда бўлди. Икки ҳукумат ўртасида стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш соҳасида ўзаро ҳамкорлик қилиш бўйича муҳим битим имзоланди. Ана шу ташриф арафасида Тошкентда Литвада ишлаб чиқарилган маҳсулотлар кўргазмаси очилди. Юрак юракдан қувват олганидек, дили, нияти, мақсади бир халқларимиз янада яқинлашсалар, бундан икки томон ҳам ютади.

Мирзо АНВАР
суҳбатлашди.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 22

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ҳафтанома».

*

8.00—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми). 8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 2-қисм. 9.15 «Ибратли умр». Ўзбекистон халқ артисти Манзура Ҳамидова. 10.05 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Той бола». 10.25 Бокс. Ўзбекистон чемпионати. 11.25 «Ишбилармон». 11.50 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси хизмат кўрсатган хор жамоасининг концерти. 12.25 «Юксалиш йўлида». 12.40—14.00 «Алёшканинг севгиси». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар.

Публицистик кўрсатувлар дастури:

18.10 «Ҳумо». Эшқобил Шукуровнинг муаллифлик кўрсатуви. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 Биржа ва банк хабарлари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Ҳумо» туркум кўрсатувининг давоми. 21.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 3-қисм. 22.15 «Ҳумо» туркум кўрсатувининг давоми. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50—00.50 Бокс. Ўзбекистон чемпионати. Финал.

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.40 «Палитра». 19.05 «Постфактум». 19.15 «Фармед». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Мўъжиза». Дэвид Копперфильд. 20.15 «Мусиқий йўлка». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Курьер». 21.15 «...яна об-ҳаво ҳақида». 21.25 «Уфқлар». 21.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар. 22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 22.55—23.55 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Галерея бўйлаб», «Баҳор» Сингапурда». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25 Янгиликлар. 23.30 — 00.15 «Ҳайвонот оламининг сирлари».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Кўзмунчоқ». 20.30 «Янги иқтисод». 21.05 «Дарсга қўнғироқ». 21.35 «5+1». 22.05 Эълонлар. 22.10 «Ўтмишсиз келажак йўқ». 22.40 «Балет — муҳаббатим менинг». Бернора Қориева. 23.15 «Спорт-тайм». 23.45—01.35 «Душанбагача бир гап бўлар». Бадиий фильм.

СЕШАНБА, 23

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 3-қисм. 9.15 Бокс. Ўзбекистон чемпионати. Финал. 10.15 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Унутилган ўйинлар».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Она тили. 11.00 Немис тили. 11.30 Тасвирий санъат.

*

12.00 «Келажакка ташланган назар». 12.20 «Гўзал рақсга тушади». 12.40—14.05 «Эдгар ва Кристина». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Санъат ғунчалари». 18.40 Футбол шарҳи. 18.55 «Бугунги Европа». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Қимматли қоғозлар бозори». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Инсон ва қонун». 21.25 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 4-қисм. 22.05 «Санъатим — бахтим». Ўзбекистон халқ артисти Яйра Абдуллаеванинг ижодий кечаси. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50—00.25 «Сумбула». Муҳриддин Ҳоликов куйлайди.

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Бизнес уик». 20.05 «Мусиқий йўлка». 20.15 «АРТ — журнал». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Видеогид». 21.15 Эълонлар. 21.20 «Кинонигоҳ». 23.00—24.00 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Ўзбекистоннинг сержило тошлари», «Хотира». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30—9.00

*

18.20 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25 Янгиликлар. 23.30 — 23.55 «Палитра».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари. 21.10 «Соккер-клуб». Футбол шарҳи. 22.10 Эълонлар. 22.15 «Саломатлик — туман бойлик». 22.45 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 23.45—01.15 «Кинематограф».

ЧОРШАНБА, 24

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 4-қисм. 9.10 «Санъатим — бахтим». Ўзбекистон халқ артисти Яйра Абдуллаеванинг ижодий кечаси. 10.30 Ўқув кўрсатуви. Кимё. 11.00 «Кашф этилаётган имкониятлар». 11.30 Инглиз тили. 12.00 Урганч шаҳар Мадраҳим Ёқубов Шерозий номидаги 1- Маданият уйи мақом ансамблининг концерти. 12.45 «Бола бошидан...». Мактабгача тарбия масалалари. 13.25 «Биздан озод ва обод Ватан қолсин». 13.55—15.10 «Шимол ёғдусини ёқинг». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Ғаройиб пойга». Болалар учун қўғирчоқ театр. 18.45 «Аёл борки, олам мунаввар...». 19.15 Спорт хабарномаси. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Навоий дунёси». Навоий ижодида карам ва саховат мавзуи. 21.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 5-қисм. 22.10 «Тановар» миллий рақс ансамблининг концерти. 22.45 «Ижодкор портретига чизгилар». Собир Саидовни эслаб... 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50—00.50 «Иқбол». Қизлар танлов дастури.

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.40 «Кулгига нима етсин!». 19.05 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Компьютер—Осиё». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Ҳайвонот оламининг сирлари». 21.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар. 22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 22.55—23.55 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Гопи», «Шаҳрисабз». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25 Янгиликлар. 23.30 — 00.15 «Табиат дунёси».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Ҳаёт ташвишлари». Бадиий фильм. 21.25 «Тошкент оқшомида». 22.25 Эълонлар. 22.30 «Алламбало». 22.50 «02» тўлқинида». 23.15 — 01.15 Мустафо Бафоев. «Умар Хайём». Опера.

ПАЙШАНБА, 25

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 5-қисм. 9.10 «Таллимаржон тўлқинлари». 9.30 «Нурли сиймолар». Кинодастур. 10.00 «Оламни асранг». 10.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиёт. 11.00 «Иқбол». Қизлар танлов дастури. 12.00 «Сиҳат-саломатлик» почтасидан. 12.30 «Таранนум». Мусиқий дастур. 13.05—15.05 «Ёшлик» видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Инсон ва шер». Мультфильм. 18.20 «Изланишлар қанотида». 18.50 «Илҳом». Ижодкор ёшларнинг телевизион клуби. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус. тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Юзма-юз». Мулоқот. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 Машраб ғазаллари билан айтиладиган ашулалар. 21.35 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 6-қисм. 22.15 «Армонли дунё». Ўлмас Умарбеков. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50—00.30 «Оила».

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Автосалон». 20.10 «Хай Фай» (Юқори сифат). 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Сизнинг услуб». 21.10 «Жаҳон киноси юлдузлари». 21.35 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар. 21.55 «Кинонигоҳ». 23.35 —00.20 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Арслонбоб», «Афшона — Ибн Сино ватани». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25 Янгиликлар. 23.30—00.10 «Салом, Ҳиндистон!» Кинопрограмма.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.50 «Подиум». 21.10 «Дорихона эшитади...» Бевосита мулоқот. 21.50 Эълонлар. 21.55 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 22.55 «Истеъдодлар ва мухлислар». 23.35 — 01.05 «Кинематограф».

ЖУМА, 26

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллоллоҳ». 2-фасл. 6-қисм. 9.10 «Армонли дунё». Ўлмас Умарбеков. 10.20 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Ўлкамизда қиш».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Физика. 11.00 Немис тили. 11.30 Математика.

*

12.00 «Ёшлар ва замон». 12.30 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси дуторчилар ансамблининг концерти. 13.10 — 14.25 «Канют сири». Бадиий фильм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Менда фикр бор». Тадбиркорлар телевизион клуби. 18.45 Мусиқий дақиқалар. 18.55 «Етти иқлим садоси». Халқаро шарҳловчилар давраси. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Ҳаёт ва қонун». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Маърифатнома». 21.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллоллоҳ». 2-фасл. 7-қисм. 22.10 «Хотира». Эрка Қори. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50—00.15 Ҳиндистоннинг миллий байрами. «Қадимий ва навқирон Ҳиндистон». Ҳужжатли фильм премьераси.

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Ривоят». 18.25 «Офарин». 19.00 «RAKS» қўшиклари. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Репортаж». 20.10 «Эртага — шанба». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Мафтункор чеҳралар». 21.20 Таманно». 21.30 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар. 21.50 — 22.40 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Умрга татигулик кун». Ҳужжатли фильм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25 Янгиликлар. 23.30—23.50 «Бу ажиб дунё».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Мусиқий меҳмонхона». 20.40 «Бизнес-академия». 21.05 «Тет-а-тет». 21.30 «Уй остонадан бошланади». 22.15 Эълонлар. 22.20 «Оқ соя». 22.50 «Шоҳсупа сари». 23.15 — 00.25 «Дадиллик учун юз грамм». Кинокомедия.

ШАНБА, 27

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 7-қисм. 9.10 «Замон». 9.25 «Оналар мактаби». 9.55 «Актёрлар ва роллар». А. Раметов. 10.55 Мамлакат футболи. Ютуқ ва камчиликлар. 12.55 «Кичкинтой» устахонаси. 13.25 Республика Ички ишлар идоралари бадиий ҳаваскорлик жамоалари кўрик-танлови ғолибларининг концерти. 14.45—16.15 «Маънавият» видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Бахтиёр шаҳзода». Мультфильм. 18.20 Спорт хабарномаси. 18.30 «Сарҳисоб». 18.50 «Санъат олами». Георгий Брим. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус. тилида). 19.45 Оқшом эртаклари. 20.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 20.15 «Бу ажиб дунё». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Бир улуғ эл бор жаҳонда». Ўзбекистон халқ артисти Шерали Жўраев. 21.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 8-қисм. 22.10 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 23.10 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

9.00 «Мультфейерверк». 9.25 «Автосалон». 9.45 «Хай Фай» (Юқори сифат). 10.00 «Сизнинг услуб». 10.15 «Жаҳон киноси юлдузлари». 10.45 «Эм-ТИ-Ви» оҳанглари ва Эълонлар. 11.05 «Кинонигоҳ». 12.45—13.45 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

***

18.00 «Совға». 18.30 «Олам». Маърифий кўрсатув. 19.15 «Оҳанглар оғушида». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Ишингиз бароридан келсин!» 20.05 «Имкон чўққилари». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Кўнгил». Дилшод Шамснинг муаллифлик кўрсатуви. 21.20 Видео янгиликлари. 21.40 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар. 21.55 — 23.55 Видео— «О».

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши. 17.55 «Зарипов чавандозлари». Телефильм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25 — 23.45 «Болеро». Гули Ҳамраева иштирокида ҳужжатли фильм.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Дўстим Тиманчи». Болалар учун фильм. 11.10 Эълонлар. 11.15 «Глобус». 11.55 «Мюзик-холл». 12.25 «Миниатюралар». Телефильм. 12.55 Қамер куйларидан концерт. 13.25 «Нокдаун». Бадиий фильм. 14.40 «Талабалар саҳнасида». 15.40 — 16.15 «Қалбида қуёш тафти». Телефильм.

* * *

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур. 20.00 Эълонлар. 20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.55 «Телеташриф». 21.10 «Бугунги Европа». 21.30 «Олам ва одам». 22.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар». 22.25 Монитор-«Осиё». 23.05 «Бу ажиб дунё». 23.25 «Шаҳар уйқуга кетганда». 23.45 — 01.15 «Кинематограф».

ЯКШАНБА, 28

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур. 10.00 «Ватанимга хизмат қиламан». 11.00 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 8-қисм. 11.40 «Хазон бўлган ёшлигим». Йўлдош Охунбобоев номидаги Андижон вилояти мусиқий драма ва комедия театрининг спектакли. 13.10 «Ташриф». Дам олиш дастури. 13.40 — 15.40 «Нурли келажак». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Ўйла! Изла! Топ!» 19.05 «Ойнаи жаҳонда...» 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 «Италия таассуротлари». 1-кўрсатув. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 Асқад Мухтор. «Умр». Адабий кўрсатув. 21.20 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 9-қисм. 22.05 «Олтин қанот қушлар учсин». «Ўзбекистон ҳаво йўллари» авиакомпаниясининг ташкил этилган кунига бағишланади. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ҳафтанома». 24.00—00.30 «Минтақа кино санъати».

ЎзТВ II
АХБОРОТ-ДАМ ОЛИШ ТЕЛЕКАНАЛИ

9.00 «Олам». Маърифий кўрсатув. 9.45 «Оҳанглар оғушида». 9.55 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси). 10.40 «Ишингиз бароридан келсин!» 10.55 «Имкон чўққилари». 11.15 «Кўнгил». 11.40 Видео янгиликлари. 12.00 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар. 12.15 Видео — «О». 13.15—14.55 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

***

18.00 «Келгуси ҳафтада». 18.10 Эълонлар. 18.15 «LEGO». Болалар учун дастур. 18.40 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 «Юлдузлар». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 «Илҳом сатрлари». 21.10 «Фармед». 21.20 «Оҳанглар оғушида». 21.30 «Шахс ва баҳс». 21.50 «Даракчи». 22.00 «Келгуси ҳафтада». 22.10 Эълонлар. 22.15 — 23.55 Видео — «О».

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар. 17.55 «Ўйинчоқ», «Рангтасвир табассуми». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.25—22.50

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.50—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25—23.50 «Панорама» (рус тилида).

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!». 10.30 «Эртакларнинг сеҳрли олами». 12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 12.15 Менинг кўчам». 12.30 Эълонлар. 12.35 «Жонли сайёра». 12.55 «Дарвоқе». 13.25 «Эсдалик учун дастхат». 13.50 «Ўрмон рапсодияси», «Брянск ярмаркаси». телефильмлар. 14.35—16.00 «Аэропорт ҳаёти». Бадиий фильм.

* * *

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур. 20.00 Эълонлар. 20.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар». 20.25 «Ҳамшаҳарлар таклиф этади». 21.10 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 22.10 «Бу ажиб дунё». 22.30 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин!» 23.30 — 01.00 «Муҳаббатнома». Бадиий фильм.

"ТРАСТБАНК"

Ҳиссадорлик биржа банкнинг
1 январь 1996 й.

БАЛАНСИ

Моддаларнинг номи	Актив (минг сўм)	Пассив (минг сўм)
1. Устав фонди		12047
2. Резерв фонди		3013
3. Махсус ва бошқа фондлар		12961
4. УР МБ кредит ресурсларни тартибга солиш фонди	22691	
5. УР МБдаги мухбирлик ҳисоби	83489	
6. Мижозларнинг ҳисоб рақамлари		105445
7. Берилган кредитлар	22022	
8. Бошқа банкларга берилган кредитлар	46000	
9. Депозит ҳисоблари		2854
10. Фуқароларнинг жамғармалари		368
11. Ҳисоб-китоблардаги маблағлар		49369
12. Бошқа дебитор ва кредиторлар	153	242
13. Арзонбаҳо ҳамда тезда эскирадиган предметлар, хўжалик инвентарлари	12149	
14. Келаси давр даромадлари		205
15. Четга жалб этилган маблағлар	17958	
16. Йиллик фойда		17958
Баланс	**204462**	**204462**

1995 йилда олинган умумий даромад 25816 минг сўм, харажат 7858 минг сўм, фойда 17958 минг сўмни ташкил қилди.

1995 йил учун банк баланси "Ўзбанкаудит" акционерлик жамиятининг 9.01.96 йилдаги 01001/6 - сонли хати билан тасдиқланган.

CUKURS-BIZNESS
ЦУКУРС-БИЗНЕС

ҲАМКОРЛИККА ЧОРЛАЙМИЗ!

Сиз қанд-шакар етказиб бериш тўғрисидаги шартномамизга биноан ўз улушингизни сотиб олсангиз,

ойига 20 фоиздан 27 фоизгача фойда кўрасиз.

Банк векселлари билан ҳақ тўлаш мумкин.

1000 сўм + 1 ой = 1200 сўм.

Бизнинг манзил:
Тошкент, Ниёзбек йўли (собиқ Урицкий кўчаси), 6-уй, 101-хона.
Телефонлар: (3712) 34-05-07, 34-00-98.

Ҳар бирингиз биз билан бирга даромадли бўлишингиз мумкин.
Бунинг учун бизга учрашсангиз бас!

Корхона омборхонадан сотади

КАБЕЛЬ!

сотиб олади, сотиб бериш учун олади. ☎ 41-56-53, 41-59-44

ЭЪЛОН!

1996 йил 25 январь куни соат 9.00 да
"ОНИКС" АЖ ("Миконд" корхонаси) қошида
БЎШ ЎРИНЛАР ЯРМАРКАСИ
ўтказилади

Доимий ишга таклиф қилинади:

- *токарларни;*
- *сайқал берувчиларни (фрезеровчи);*
- *асбоб-аслаҳа чилангарларини (слесар);*
- *электр тузатувчиларни;*
- *кимёвий ишлов берувчиларни (гальваник);*
- *газ, электр пайвандловчиларни;*
- *девор сиртини қоплловчиларни;*
- *том ёпувчиларни (кровельщик);*
- *шиша маҳсулот тайёрловчиларни;*
- *шиша маҳсулотини прессловчиларни;*
- *шиша бўтқасини тайёрловчиларни;*
- *аппаратчиларни;*
- *озодалик техникаси чилангарини;*
- *дурадгорларни;*
- *мойчиларни;*
- *муҳофазаловчиларни.*

Касби йўқларни корхонада янги касбларга ўргатилади.
Корхонада ишловчилар корхонанинг хизмат транспортидан фойдаланадилар.

Бизнинг манзил:
Собир Раҳимов тумани,
Мирзамавлон Мирпўлатов, 51.

Транспорт:

троллейбуслар - 21, 10, 25; автобус - 43 ("Металл омбори" бекати); трамвай - 27 ("Миконд" корхонаси бекати); 85, 10, 88 - автобуслари ("Шимолий Олмазор" бекати).

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси Бош божхона бошқармаси раҳбарияти ва жамоаси Андижон вилояти божхона хизмати бошлиғи Сирожиддин Жалиловга акаси

Салойиддин ЖАЛИЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этадилар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Гидрометеорология бош бошқармасининг гидрометеорология жараёнларига таъсир этиш бошқармаси жамоаси Наманган вилояти бўйича гидрометеорология жараёнларига таъсир этиш хизмати бошлиғининг муовини

Серикбой ИРГАШЕВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси республика радиосининг Самарқанд вилоятидаги мухбири Облоқул Усмонқуловга опаси

Зайнаб ОТАМУРОДОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзсаноатхўжаликқурилиш» давлат корпорацияси жамоаси Назорат-тафтиш бошқармаси бошлиғи Ботирали Махсудовга онаси

Кенжақиз ЮСУПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Мирзо Улуғбек номидаги Тошкент давлат университети ректорати ва жамоаси ташкилотлари университет проректори муовини доцент Абдукарим Маҳмудовга акаси

Абдурашид МАҲМУДОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

Ҳар гал вилоятнинг бош майдонидаги бобомиз Заҳриддин Муҳаммад Бобурнинг салобатли ҳайкали ёнидан ўтарканман вужудимни аллақандай туйғулар қамраб олади. Ана у ортида даралар, сўқмоқлар, қатор-қатор шаҳарларни қолдириб, учқур тулпорида она — Ватан сари юзланяпти. Кўнглида юрт, муқаддас тупроқ, дўстлар дийдори, соғинч... Яқинда тошни тилга киритаётган, Бобур руҳини шод этиш йўлида изланаётган қобилиятли ҳайкалтарош Равшанбек Миртожиев билан учрашдим. Унинг ғоят санъаткорона, катта маҳорат билан яратган асарларини кузата туриб савол бермоққа чоғландим...

ЮЗМА-ЮЗ

ТОШЛАР ҲАМ СЎЗЛАЙДИ

Ҳайкалтарош Равшанбек МИРТОЖИЕВ

— Узоқ йиллар ўз ватанида қадр топмаган, шаънига маломат тошлари отилган буюк шоир ва саркарда бобомизнинг ҳайкалини ўз юртида кўриш, унинг руҳини шод этиш андижонликларнинг армони эди. Не бахтки, уларнинг умиди рўёбга чиқди. Вилоятнинг бош майдонидаги бобомиз сиймосининг яратилиши хусусида сўзласангиз?

— Билолмадим, қачондан, ҳар қалай қўлимга тош ушлаб ҳайкалтарошлик йўлига кирганимдан бери Шарқнинг буюк алломалари — бобокалонларимиз қиёфасини яратишга интиламан. Ҳали-ҳали ёдимда, бундан 19 йил муқаддам Тошкент театр ва рассомлик санъати институтини тамомлаш чоғимда «Қадимий Шарқнинг маърифатпарварлари» мавзуида диплом иши қилгандим. Нуфузли комиссия аъзолари ишимни жуда маромига етказиб мақташди-да, кейин «3» баҳо қўйишди. Орадан йиллар ўтди. ЮНЕСКО қарорига кўра «Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг 500 йиллик юбилейини нишонлаш ҳақидаги хабарни қувонч билан кутиб олдик. Очиғини айта қолай, мен ҳам анча-мунча иш қилиб қўйгандим. Минг афсуслар бўлсинким, катта тўйни дунёнинг кўп мамлакатларида нишонлашди-ю, бизда эса... Яратган асарларимиз кул остидаги чўғдек қолиб кетаверди. Ҳайриятки, мустақиллик шарофати ила юзларимиз ёруғ бўлди.

— Айтадиларки, сизнинг асарингиз Бобур ҳайкали учун конкурсда тасодиф туфайли ўтиб кетган экан?

— Балким буни бошқачароқ изоҳласа бўлармиди. 1992 йилнинг м..ртида ҳайкални ишлаш юзасидан танловнинг сўнгги йиғини бўлди. Ўшанда 7 нафар ҳайкалтарош ўз ишини кўрикка тақдим этди. Мен ҳали кўзга кўринмаган, ҳеч кимнинг назарига тушмаган ижодкор эдим. Шунда қандайдир англашилмовчилик бўлди. Тасаввур қилинг, саҳнага асарлар макети қатор қўйилган. Йиғилишга бироз кечроқ келган ҳакамларнинг обрўлироғи кўпчиликни етаклаб макетни синчиклаб кузатишди. Менинг асарим олдига келганда таниқли ҳайкалтарошга юзланиб деди: «Қойиллатибсиз, мана буни иш деса бўлади, табриклаймиз».

Ҳайкалтарош дув қизарди. Кейин жаҳл билан қўл силтади-да, ташқарига йўналди. Ваҳоланки, ўша асар меники эди. Йиғлаб юборишдан аранг ўзимни тийдим. Ахир уни яратиш учун 2 йилдан кўпроқ изланган, Пиримқул аканинг «Юлдузли тунлар»ини ёд қилиб олган, қўлёзмалар институтидаги Бобур ҳақидаги асарларни ўрганмаганим қолмаганди. Миниатюраларни кўравериб... эҳе. Умуман, асар изланишларимнинг меваси эди.

— Ҳайкал ўзининг салобати, улуғворлиги билан ажралиб туради. Бунинг сири нимада?

— Бобурнинг халққа таъзим қилиб турган сиймоси ердан 11 метр баландликка ўрнатилган. Ҳайкал эса 2 метрдан иборат. Уни тиклаш учун 20 тонна гипс сарф қилинган. Албатта, асарни яратишнинг ўзи осон кечмаган. Ҳайкалдаги 2,5 мингта нуқтани илғаш, ишлов беришни ўйлаб кўрсангиз. Яқинда вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан яна бир кутлуғ ишга қўл урилди. Бобур номли халқаро экспедиция мутасаддилари иштирокида мазкур ҳайкални бронзадан қуйишни бошлаб юбордик. Қувонч билан таъкидлаш лозимки, бундай қуйма ишни амалга ошириш Марказий Осиёда илк бор бизда ишланаётир. Авваллари бундай юмушлар Ленинград, Москвадагина бажариларди. Бу ўринда Андижон машинасозлик заводи ишчиларининг фидойилигини ҳам қайд этиб ўтиш лозим. Фақатгина бронзанинг ўзидан 27 тонна сарф қилиш кўзда тутилаётир. Унинг ҳомийси эса Бобур номли Андижон ип-газлама ишлаб чиқариш ҳиссадорлик жамияти бўлди.

— Бобур мавзусида яна қандай асарлар яратгансиз?

— Ушбу йўналиш фаолиятимнинг асосини ташкил этади. Фикру зикрим бобомиз қиёфасининг маълум қирраларини гавдалантириш билан банд бўлади. Ишонасизми, бош майдондаги ҳайкални тиклаётганимда унинг шаклу-шамойили тушимда гавдаланган.

«Бобурнома»да шундай ҳолат бор. Она-юртдан олиб келинган қовунни Бобур аввал тўйиб-тўйиб ҳидлайди. Соғинчини бирров бўлса-да, қондиради. Мен худди шу лаҳзаларни асаримда гавдалантириб уни «Ватан соғинчи» деб атадим. Шаҳаншоҳ қовун тилимини қўлда ушлаб турибди. Ундаги юртга талпиниш, муқаддас тупроқни қўмсашни акс эттиришга уриндим. Яна бир асаримда саркарданинг човгон ўйинидаги маҳорати тасвирланган. От устидаги сарбозлар ўз чапдастлик ва чаққонлигини намойиш этаётир. Худди шунингдек XV аср миниатюраси асосида яратилган асаримда буюк шоирнинг курсида мутолаа қилаётгани акс этган.

— Азалдан-да халқимиз қалбидан жой олган, лекин «қизил империя» зуғуми туфайли қораланган алломаларимиз, боболаримиз қиёфасини ҳам яратишга бел боғлагансиз, шундай эмасми?

— Қанчалик тазйиқли йиллар бўлмасин адиблар, мусаввирлар, санъаткорлар, умуман, ижодкорлар, халқнинг суюкли фарзандлари образини қандайдир шаклда бўлса-да гавдалантириб келишган. Ўтган йили Абдулла Қодирий сиймосини яратиш бўйича конкурс ўтказилди. Масъулиятли вазифа яна менинг зиммамга тушди. Мен уни одатдаги бюст шаклида яратишдан қочиб воқели қиёфани акс эттиришга ҳаракат қилдим. Гапнинг очиғи, бу гал ҳам тушимда бобомиз нураётган ғиштхона ичидан чиқиб келаётгандек бўлди. Уни шундайлигича тасвирга туширдим. Баъзилар А. Қодирий номли боғдаги ҳайкални бундай гавдалантиришимдан таажжубланишди. Ваҳоланки, кексаларнинг таъкидлашича бобомиз жасади Тошкенти азимнинг бир четидаги ғиштхоналарда қолиб кетган экан. Асарга ҳам ана шу мазмун асос қилиб олинган. Ўлмас инсон истиқлол туфайли ўтмишнинг парчаланган ғиштлари орасидан бош кўтараётгандек.

Халқимизнинг жасур ўғлони Темур Малик, қўрқмас, девюрак инсон Жалолиддин Мангуберди, бобомиз Улуғбек, Чўлпон, момомиз Нодирабегим қиёфаларини ҳам жонлантиришга интилдим.

Улуғбекнинг 600 йиллиги муносабати билан ўтказилган конкурс якунига кўра унинг ҳайкалини тиклаш бахти менга насиб этганди. Асар тайёр ҳолда, энди уни алломанинг ўз юрти — Самарқандга қўйиш тадориги кўрилаётир.

— Санъатингизга хорижликлар ҳам юқори баҳо беришган, сизни ҳатто чет элда ишлашга таклиф ҳам этишган. Умуман, халқаро конкурсларда асарларингиз билан қатнашганмисиз?

— Бундан 8 йил аввалги воқеаларни эслатяпсиз-да. Ўшанда Юрмалада халқаро симпозиум бўлганди. Мен ҳам ўз асарларим билан қатнашдим. Олмониялик мутахассислар ижодим билан танишиб, хорижда ишлашга шартнома тузмоқчи бўлдилар. Лекин розилик бермадим. Ахир мени элга танитган, илҳом берган шу юрт, унинг саҳий, фидойи инсонлари. 1988 йили яна халқаро симпозиумга Бокуга таклиф этилдим. У кўрикда I-ўринни олган Афғонистонда ҳалок бўлган йигитларга хотира рамзи сифатидаги асарим «Губернатор боғи»да олиб қолинди. У 2,5 метр баландликдаги тошга ўйилган санъат намунаси эди.

— Равшанбек, айрим жойларда тарихий шахслар ёки бошқа бир мавзудаги ҳайкалларга кўзимиз тушади-ю, лекин улар асл қиёфага ўхшамайди. Ҳайкалтарошларнинг тақчиллигиданми бу ёки ижодкорнинг нўноқлигиданми?

— Ундай ёки бундай деса ҳам бўлаверади. Лекин асосий гап, баъзи ташкилот раҳбарлари ҳайкалга буюртма беришда арзонроқ йўлни қидириб «қўлбола ижодкорлар»га мурожаат қилишади. Оқибатда ғашга тегадиган тикламалар бунёдга келади. Аввало, ҳайкалтарошлик санъатини ҳурмат қилмаслик бу.

— Ўзингиз ҳақида тўхталсангиз?

— Мен асли тошкентликман. 1973 йилда институтни тамомлагач, Андижонга ишга келганман. Шу-шу кўҳна юртга боғланиб қолдим. Бир қадамим пойтахтда бўлса, иккинчиси Бобур юртида. Умрим Отабекдек (ҳазил) икки юрт ўртасида ўтяпти. Устозим — Ўзбекистон халқ рассоми Абдумўмин Бойматов. У кишининг тўғрилик ва ҳалоллик, ижоддаги меҳнатсеварлик ҳақидаги ўгитлари ҳамон ёдимда. Уч нафар фарзандим бор. Бир ўғил ва икки қиз. Турмуш ўртоғим Нодияхон архитектор.

— Замондошларимиз қиёфасини ҳам гавдалантирганмисиз?

— Албатта. Халқнинг ташвишида елиб-югурадиган, унинг дардини ҳамма нарсадан устун қўядиган шахсларни кўра била туриб жим юрсангиз қандай бўларкин? Избосканлик қаҳрамон Абдусамад ота Тиллабоев ана шундай инсонлардан эди. У ҳақдаги асарим Ўзбекистон санъати музейидан жой олган. Яна бир андижонлик қаҳрамон Лутфуллин қиёфаси устида ҳам узоқ ишладим. Қурувчи аёл Бухолча Эргашева, Хонобод сув омборида фидокорлик кўрсатган бетончи Рўзиев каби инсонлар сиймосини яратганман.

«Халқ сўзи» мухбири
Ф. ШОДМОНАЛИЕВ
суҳбатлашди.

ОДАМ – ҚИЗИҚ

Табиати — ундан ҳам қизиқ. Ақлни шоширувчи натижалари ҳақида эшитиб, бир ҳайратлансангиз, айрим саъй-ҳаракатлари қулоғингизга чалиниб, бир ёқа ушлайсиз. Унинг қуйидаги том маънода тенги йўқ қилиқлари билан танишиб, сиз ҳам куласиз, ҳам... У ёғи энди ўзингизга ҳавола!

Аёлларни одатда гулга қиёслашади. Бундан ифорлироқ ва айниқса нозикроқ нарса, ўзингизга маълум, йўқ бу оламда. Нозиклик назокат талаб қилиши ҳам, ўйлаймизки, сир бўлмаса керак сизга. Сал қуюшқондан чиқдингизми — тамом... Днепропетровск вилоятидаги Могилёв қишлоғилик Надежда Лебедина (1920 йилда туғилган) 1954 йили эри иккови ўртасида чиққан жанжалдан сўнг қаттиқ уйқуга кетди ва шу бўйи роппа-роса 20 йилдан сўнг — 1977 йилда уйғонди. Шифокорлар аёлни буткул соппа-соғ деб топишди. Унинг бундай муддат уйқу ҳолатида бўлишига сабаб қилиб ўша жанжал оқибатида юзага келган асабий муҳитни кўрсатишди.

Буюк Британиянинг Пермор шаҳрилик Донна Гриффитс (1969 йилда туғилган) исмли қиз 1981 йил 13 январь куни елвизак уриши натижасида қаттиқ чучкирди. Зум ўтмай яна бир чучкирди, кетидан яна, яна, яна... 1981 йилнинг 27 июлида у чучкириш бўйича аввалги — 194 кунга тенг рекордни ортда қолдирди. Биринчи йил, яъни илк 365 кун давомида Донна тахминан бир миллионга яқин марта чучкирди. Фақат 978-чи кун — 1983 йилнинг 16 сентябрига келибгина у бирор марта ҳам чучкиргани йўқ.

* * *

Руҳий хасталикнинг антиқа тури билан бетоб канадалик X. хоним воқеаси айниқса қизиқ. Унинг одати нимаики буюм учраса, дарров оғзига тиқиб ютиш бўлган. 42 ёшида аёл қорни тинимсиз санчиб оғришидан нолиган. 1927 йилнинг июнь ойида Онтарио шаҳрида Чок ва Фукар исмли жарроҳлар томонидан аёлнинг қорни ёриб кўрилган. Ошқозонидан жами 2533 дона буюм, шу жумладан, 947 та тўғноғич чиқариб олинган.

Ҳудди шунга ўхшаш воқеа 1985 йилнинг май ойида ҳам содир бўлди. Жанубий Африканинг Кейптаун шаҳридаги «Гроот Шуур» касалхонасига оғир аҳволда келтирилган эркакнинг ошқозонидан 212 дона буюм топилди. Ушбу буюмлар орасида 53 та тиш ювадиган чўтка, 2 та телескоп антеннаси, 2 та устара ва 150 дона бир марта фойдаланадиган соқол олиш мосламаси бор эди.

АҚШда эса қуйидаги жуда аломат воқеа содир бўлган: 24 яшар руҳан хаста бир бемор аёл узунлиги 12,7 сантиметрли эшик лўкидонини ютиб юборган. Қизиғи шундаки, темир лўкидон аёлнинг ўн икки бармоқли ичагидан бемалол ўтиб, ошқозон ҳамда овқат ҳазм қилувчи бошқа ичакларидан ҳам йўл топиб тушган ва у ўтирган чинни тувакни чил-чил қилган.

ҲАДИСЛАР

Тангри ўз бандалари ичида ғайратлисини ёқтиради.

Қулоққа ёмон эшитиладиган гапдан сақлан.

ҲАДИСЛАР

КЕЛИНГ, ТИЛИМИЗНИ ҚАЙРАБ ОЛАЙЛИК ЁКИ МАҚОЛЛАР ИЗОҲИ

БАРИМТАДАН ҚЎРҚҚАН МОЛ ЙИҒМАС, ЧИГИРТКАДАН ҚЎРҚҚАН ЭКИН ЭКМАС

Вариантлари: «Чумчуқдан қўрққан тариқ экмас», «Тарандадан қўрққан тариқ экмас», «Тулкидан қўрққан товуқ боқмас»; «Ўғридан қўрққан мол йиғмас».

Ўтмишда зараркунанда ва ҳашоратлар (айниқса, чигиртка ва дала чумчуқлари) экинга ёпирилиб, деҳқонларнинг ҳолини хароб қиларди. Баримта — кўчманчи чорвадорлик давридаги одатлардан бири. Бу шундай: бир эл ё бир уруғнинг одами ёхуд одамлари қўшни бир ёинки бир неча юртга бориб, мол ўғирлаб келади. Еб кетилган «қарз»дан ёки ўғриликдан зиён кўрган элнинг ё уруғнинг одамлари ҳам вақтини топиб, куч тўплаб, «қарздор»нинг, ўғрининг юртига бостириб кириб, дуч келган кишининг мол-ҳолини талон-тарож қилиб кетадилар. Шуни «баримта» дейдилар. Мақолда: «Ҳали ёпирилиб келмаган чигирткадан қўрқиб экин экмай, ҳали бостириб келмаган баримтачилардан қўрқиб мол йиғмай (яъни, чорва молини кўпайтирмай) ўтирма, экинингни экавер, молингни кўпайтиравер»; дейилмоқчи. Халқимиз бу мақоллар билан умуман бирор ишда иккиланиб туравермасликка, дадил ҳаракат қилишга даъват этади.

ТОПИШМОҚ

Бу қизнинг отаси — менинг отамнинг ўғлидир. Лекин менинг акам ҳам, укам ҳам, опам ҳам, синглим ҳам йўқ. Бу қизнинг отаси ким?

(Шу йил 6 январь куни рўзномамизда эълон қилинган топишмоқнинг жавоби қуйидагича: Умар Ҳайём календарида 8 касиба йили 32 йилда ўтмай 33 йилда ўтади, бунинг натижасида ҳар йилда 19 секунд фарқ қилиб, фақат 5000 йилда 1 сутка хатога йўл қўйилади. Григориан календарида эса 3300 йилда 1 сутка хатога йўл қўйилади).

ҚИШНИНГ ҚОВУНИ

Ошқовоқ ҳам, қовун ҳам битта ботаник оилага — қовоқгулдошлар оиласига мансубдир.

Бироқ фарқи шуки, қовун сершарбат, мулойим, пиширмай еса бўладиган, таркиби шакар моддасига бой. Ошқовоқ эса қаттиқ, эти зич, хом еб бўлмайди. Аммо таркибини текширган олимларнинг айтишича, қовундаги шакар моддаси (асосан глюкоза, сахароза ва фруктоза) 6 фоиздан 18 фоизгача бўлса, ошқовоқдаги шакар моддаси 4 фоиздан 12 фоизгачадир.

Оқсил моддаси қовунда ҳам, ошқовоқда ҳам бир хил. Ҳужайра моддаси биринчисида 2 фоиз бўлса, иккинчисида 1,5 фоиз. Кўриниб турибдики, улар ўртасида фарқ кам. Минерал моддалар (калий, кальций, фосфор, магний ва ҳоказо) ҳар иккаласида бир хил. Қовунда ҳам, ошқовоқда ҳам A, B1, B2, C витаминлари бор. Ҳар ҳолда витаминдорликка келганда ошқовоқда A ва C витаминлари мўлроқ.

Ошқовоқда яна аъзоларимиз учун зарур бўлган пектин моддаси ҳам бор экан. Уруғи халқ табобатида гижжаларни туширадиган дори сифатида қўлланилганлиги маълум. Бунинг учун тивитларидан тозаланган уруғ намокобда ювилади ва қизитилган қозонга солиб, ковлаб-ковлаб қиздирилади. Осони духовка патнисига солиб қовурилса ҳам бўлади. Дорилиги шуки, доим еб юриш билан гижжалардан қутилиш мумкин ва оғиздаги қўланса ҳидни ҳам йўқотади.

Ошқовоқнинг ўттиздан ортиқ нави мавжуд бўлиб, турлари уч хил: емишлик, хашаки ва идиш-асбоб тайёрланадигани. Шу охиргисининг номи қовоқ. Ичи бўш, сирти ёғочсимон қаттиқ бўлганлиги учун уруғлари шилдираб туради. Шаклининг ҳар хиллигидан фойдаланиб аҳоли ундан хурмача, ёғ идиш, чилим, носқовоқ, қошиқ, чўмич, ликоп, тўрқовоқ, чолғу асбоблари (карнай, ноғора, дутор) кабилар тайёрлаган.

Абу Али ибн Сино ошқовоқ тўғрисида ажойиб фикрлар айтган:

«...Ошқовоқни қайнатиб шарбати ичилса, йўтал ва кўкракда пайдо бўлган оғриқни қолдиради...

Хом (пиширилмаган) ошқовоқдан олинган шарбатни бурунга томизиш билан тиш оғриғини тўхтатиш мумкин...

Ошқовоқ киши ошқозони учун ғоят фойдалидир. У намлантирадиган ва чанқоқни босадиган дорилардан биридир.

Ошқовоқни асал билан еса, нафи катта бўлади...».

Табиб Ҳаким Шаҳобиддин «Сабзавотлар ҳақида» номли шеърий асарида ошқовоқ тўғрисида бундай ёзган:

Совуғу, бод қўзғар танда ошқовоқ,
Совуқ мижозлилар емасин мутлоқ.
Иссиқ мижозларга кўп фойда этар
Ҳалқум билан танни яна юмшатар.

Сутга қайнатилган ёки палла-палла қилиб қасқонда буғлаб қаймоқ суртилгани ҳам лаззат бахш этади, ҳам саломатлик ато қилади. Мана шу овқатлар халқ табобатида ёш организмнинг тўғри ўсишига ва қариган аъзоларнинг фаолиятини чўзишга восита бўладиган бир шифо тарзида истеъмол қилинган. Бу яна гастрит, ошқозон жароҳати, буйрак хасталиги, йўтал, астма, юрак-томир касалликлари ва томоғи патослаб бўғма бўлганларга ҳам шифодир.

Қовун ҳам шунақа. Ҳақиқий миришкор қўли билан етиштирилган тилни тилим-тилим қиладиган қовун буйракдаги тошни майдалайди. Ошқовоқ эса қишнинг қовунидир.

МАРҲАМАТ, ЯНА САВОЛ БОРМИ?

«БОНИ М»

«Бони М» ансамбли ҳақида маълумот берсангиз.

Нозима АБДУРАШИДОВА.
Тошкент шаҳри.

Жаҳон эстрада санъатининг юлдузларидан ҳисобланган «Бони М» вокал-чолғу ансамбли дунёдаги миллионлаб эстрада мухлисларининг муҳаббатини қозонган довруқли мусиқали гуруҳлардан биридир.

Ансамблнинг номи, аслида, тайинли бирон маънони англатмайди. Лекин кўпчиликнинг тилига тушиб, табиий тус олган бу атаманинг ўзига хос тарихи бор: бундан бир неча йиллар муқаддам ансамблнинг асосчиси ва бадиий раҳбари, у пайтлар ҳали исми-шарифи жамоатчиликка айтарли таниш бўлмаган бастакор Фрэнк Фариан телеэкранда «Бони» номли саргузашт кўрсатувни томоша қилади. Гарчи маъносига тушунмаса-да, «Бони» сўзи унинг қулоғига ўзгача мусиқий садо берибди. Унинг айтишича, агар унга яна «М» қўшилса, денгиз тўлқинларининг соҳилга урилган пайти ва шунга ўхшаш ҳолатлардаги оҳанглар пайдо бўлармиш. Хуллас, Фрэнк ўзи тузган ансамблни шундай ғаройиб ном билан атади, ижрочилар тўплади. «Хотиржам бўл, отагинам» қўшиғи «Бони М» ансамблининг шон-шуҳратида илк саҳифа очди.

Ансамблнинг дастлабки қатнашчиларидан бири Мейзи Уильямс Монсерат оролида туғилган, мусиқа таълимини Англияда олган.

Марсиа Баррет Ямайкадан, қизиқарли телешоулар иштирокчиси бўлган. Лиз Митчел «Лес Хатфрис Сингерс» ва «Малколм Локс» мусиқали ансамблларида раққоса бўлиб ишлаган. Бобби Фаррел эса савдо кемасида матрос бўлиб хизмат қилган, сўнг ҳар хил ансамблларда қўшиқ айтиб, рақс тушиб юрган. «Соул Саунд» гуруҳига раҳбарлик қилган... «Бони М» ана шундай талантли ижрочилардан ташкил топган. Кейинчалик ижрочилар доираси кенгайиб борган.

Ансамблнинг мусиқавий услубига хос характерли хусусият-синтездир. Унинг оҳанглари «диско»нинг энг ёқимли садоларини «регги» деб аталган ямай халқ куйи билан, «поп», «блюз», «калипсо» куйларини уйғунлаштириш асосида туғилган. Қўшиқлар эса фольклор, асосан, ямайка, индонез, турк халқлари оҳанглари манбаида яратилмоқда. Ансамбль репертуарида сиёсий мавзудаги қатор қўшиқлар ҳам бор. Ўтган ҳафтада Тошкентда «Бони М»нинг концертлари бўлди.

Семиз аёл соҳилда кимнидир кутиб, айланиб юрипти. Бир бола бир қадам ҳам қолмай, унга эргашиб юрарди.

— Ҳой бола, нима дейсан?— дебди унга хотин. — Мендан бирон нарса сўрамоқчимисан?

— Йўқ, холажон, мен сояда юришни яхши кўраман.

***

Йўловчи перронда жиғи-бийрон бўлиб, шикоят қиляпти:

— Поездга кеч қолдим. Энди нима қиламан?

Бекат навбатчиси ундан сўрайди:

— Нима гап? Нега бақиряпсиз?

— Поездга кеч қолдим, пулим йўқ, уйимга қандай етиб оламан?

— Қанча вақт кеч қолдингиз?

— Икки минут.

— Бақириб-чақиришингиз икки соат кеч қолган одамникига ўхшайди-я!

Республика об-ҳавони кузатиш маркази хабар қилади:

20-24 январь. Республикамиз ҳудудида ҳаво булутли бўлиб, баъзи туманларда қисқа муддатли ёғингарчилик бўлиши кутилади. Кечалари ҳарорат меъёрдагича, яъни — 2+3 даража атрофда бўлса, кундуз кунлари у тез-тез ўзгариб туради: яъни 0+5 даража билан +5+10 даража ўртасида. Республикамиз шимолий вилоятларида ҳарорат кечалари — 5-10 даража совуқ, кундуз кунлари эса — 1—6 даража совуқ билан — 1+4 даража ўртасида ўзгариб туради.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Кенгаши ва
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Э. Болиев.
Навбатчи — Б. Остонақулов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 020. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди — 22.30.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. 1 2 3 4 5 6